

Nro. 11.

**A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRÁLY,
KÉGYELMES ENGEDELMEBŐL.**

Indúlt Bétsből, Pénteken Augustus 5-dik napján,
1808-ik esztendőben.

B é c s .

Csász. Kir. Generál Maximilian Austriai Fő Herczeg, Fels. Afzonyunknak kedves testvér batya, a' Haza védelmezésére, modo provisorio, avagy előre való gondviselésből fegyverbe öltöztetett lakosoknak fő Kormányozója, a' múlt vasárnap a' Bétsi belső és külső, varosokból ki állitattakat meg vizsgálván velek és katonai gyakoroltatásokkal nagyon meg volt elégedve.

Hajdan a' Spartabélieknél, a' kik született katonák voltak, a' gyermekeknek leg kedvesebb játékok a' fegyverben való gyakorlás volt, és felnevo-

L

kedvén a' hadi élettől nemcsak semmit nem irtodztak, sőt, a' mint a' régi Historikusok emlékezetlen hagyták, egész kézfzszéggel 's örömmel fogták Hazájoknak védelmezésére fegyvert, 's nem is voltak az időnek azon szakaszában a' Spartanusoknál jobb katonák.

Hasonló indulattal láttatnak Austriának, nevezetesen pedig Bécs városának még tsak gyermeki állapotban lévő fiai azóltától fogya viseltetni, miólta Fels. Urunknak a' föld népét szakafzonként a' Haza védelmére kézfziteni, 's a' fegyverben gyakoroltatni parantsolni tettett. A' belső és külső városbéli gyermekek vasárnapokon és más innepi napokon a' belső város körül lévő mezőségen fázanként öfzve gyülvén magok közbl tiszteket válafztottak, magokat fázadokra osztották, és fából tsinált puskájokkal gyakorollyák magokat, gyakorta tsatáznak egymással, és sokan meg is vérzik egymást 's hogy annál hamarabb meg tanulhassák a' taktikát, a' regularis kátonaságnak fegyverben való gyakoroltatásán is meg fzohtak jelenni. — Ezek közt a' belső és külső városbéli vitézi indulatú Bécsi gyermekek közt leg első helyet érdemeinek a' Leopoldstati gyermekek, a' kik hasonlóképen Compániákra osztván fel magokat, szoros hadi fenytiket tartanak, az az ellen vétöket meg büntetik, magokat az új exercitium fzerént a' mársirozásban, forgásban, fegyverfogásban 's forgatásban gyakorollyák a' bámulásig, melly Eö Csáfz. Kir. Fö Herczegségének Generalissimus Károlynak értésére esvén, ezen gyermekek hadi játékoknak meg tekintésére menni, 's maga yeiek való meg elégedését nékiek tudtokra adni méitoztatott.

A' Fels. Kir. Udvari Magy. Cancellariának számos esztendőig hiven és a' meg öfzülésig szölgalt

egyik érdemes tagját Csász. Kir. Udvari Titoknok Herovics József Urat, a' Fels. Cancellária Expediturának Directorját nyugodalomra bocsajtani, 's helyette Udvari Titoknok Ránffy Sigmund Urat azon Expediturának Directorává tenni méltóztatott Fels. Urunk, a' ki a' múlt héten szombaton, a' bé vett szokás szerént azon hivaltájába bé is iktattatott.

A' Csász. Kir. Armadiánál mostanában következő változások történtek.

1. Nagyobb tisztségre emeltettek: Obristlajtnant Becker a' Kottulinsky Gyalog Regimentjéből; Andráfsy a' Froon Gy. Rgből; Chotek a' Rosenberg kömyűszerű lovas Rgből; Bechtold a' Korona herczeg Ferdinand vasas Regimentjéből; és Vécsey a' Kienmayer Hufzár Regimentjétől, mindnyajan azon Rgtekben Obersterségre emeltettek. — Oristl. Wlasits a' Ferdinand K. F. Herczeg Hufzár Regimentjéből a' Lichtenstein Hufz. Regimentjéhez; Martonitz Obristl. az Ingenieur Corpustól a' Minor Corpushoz Obersterekké. Auersperg és Spiegel Fő Strázsamesterek; és Adjutánsok Obristlajtnantságra 's General Adjutánságra Generalissimus Károly Cs. Kir. Fő Herczegnél; továbbá Fő Strázsamesterek és Flügél-Adjutánsok Morzin és Reischach, az elsőbb János Cs. Kir. Fő Herczeghez, az utolsóbb Lajos Cs. Kir. Fő Herczeghez Obristlajtnanantságra; továbbá Fő Strázsamesterek Doenhof a' Kottulinsky Gy. Rgnél; Taison a' Froon Gyal. Rgnél; La Touillerie a' Rosenberg K. Sz. Regimentjénél; Horváth a' Ferdinand Hufz. Rgnél, 's Bubna a' Kienmayer Hufz. Rgnél mind a' hatan azon Regimenteknek Obristlajtsantantjaivá lettek; Marsfeldi Maresch F. Strá-

mester a' 2.ik Artilléria Regimentől Obristlantinantságra, és az Artillériánál lévő Segédeknek Comendasává; Pflüger F. Str. Mester a' Stein Gy. Rgből, a' Lindenau Rghez Obristlajtinantságra; Bis-singen F. Str. Mester és Flügel Adjutans 2.ik Obristlajtinantnak a' Stein Gy. Rghez; Fiquel-mont a' Hohenzollern K. Sz. Rgből való F. Strázsamester 2.ik Obrist.Lajtinantságra ugyan ott. — Wratistlaw a' Swarzenberg Uhlanusainál lévő lovas Kapitány Fő Strázsamesterségre és Flügel-Adjutanságra Generalissimus Károly Cs. K. Fő Herczeg-nél; Weigel a' Hohenloe Dragonyos Regiment-béli lovas Kapitány az Rgnél Fő Strázsamesterségre; Jünger a' Hefsen-Homburg Hufzár Rgnél volt lovas Kapitány a' Kienmayer Hufz. Rgnéz F. Strázsamesterségre; Suck a' Rosenberg K. Sz. lovas Rgből való lovas Kapitány azon Rgnél Fő Strázsamesterségre; Röhrig lovas Kapitány a' Lichtenstein Hufz. Regimentjénél a' Ferdinand Hufz. Rghez Fő Strázsamesterségre; Harrach a' Korona herczeg vasas Rgtből való L. Kapitány azon Rgnél Fő Strázsameztersegre; Mees a' bombardirozó Corpustól az első Artilleria Rghez azon tífztségre; Scheer a' 3.ik Artilleria Rgből való Kapitány a' Bombardirozó Corpushoz Fő Strázsamesterségre emeltettek.

II. Másuvá tétettek által: Callot szám felett való Obristlajtinant az első Artilleria Rgtől a' 2.ik Art. Rghez valóságos Obristlajtinantnak; Fő Strázsamester Wunsch az első reducalt, vagy el ofzlatott Garnizon Rgtől, és Kreisern a' 2.ik reducalt vagy el ofzlatott 2.ik Garn. Rgtől a' Galliciai határ őrző Ofztályokhoz Comtendánsoknak; a' szám felett való Fő Strázsamesterek Augus

a' Würzburgi F. Herczeg Rgből, és Leiningen a' Reiner Cs. K. F. Herczeg Gyal. Rgből 2-dik F. Strázsamestereknek; az elsőbb a' Kottulinfzky Gy. Rghez, a' 2-ik pedig a' Froom Gy. Rghez valóságos F. Strázsamestereknek; Schmid számfelett való F. Strázsamester a' Reutz-Greitz-i gyalogságtól a' Colloredo Wencel Gy. Rghez valóságos F. Strázsamesternek.

III. Ismét újabb szolgálatba vétetődtek: Pensionatus Feldmarsal Lajtnánt Ghene-degg a' Temesvári vár Commendansává tétetett.

IV. Pensióba tétetődtek: a' Minor-Corpusnál lévő Oberster Przezina General-Major rangal; Locatelli a' Hohenlohe Rgből való F. Strázsamester, és Wefzelics a' Gradiskai Rgből való Kapitány Fő Strázsamesteri rangal.

V. A' szolgálatból ki léptek: Saalburg a' Würzburgi F. Herczeg Rgből való F. Strázsamester rangjának további meg hagyatásával, és Abramovich pensionatus F. Strázsamester a' polgári Hivatalba lévő által menetellel.

VI. Meg kóltak: Festenberg F. M. Lajtnant és Temesvári vár Commendans; Adelsteini Ulrich pensionatus Oberster; Fellenstits titularis Obristlajtnant; Maretich pensionatus Obr. Lajtnant; Szepesy a' Gallicziai Kordonnak F. Strázsamestere; végtére Seethal, Detári, és Gabelberg pensionatus Fő Strázsamesterek.

Magyar Ország.

S. Patakáról Juliusnak 20-ik napján. Ezen folyó hólnapnak 5-ik, 6-ik, és 7-ik napjai ezen vá-

rosra nézve igen nevezetesek valának, a' midőn Herczeg Breckenheim Károly August ezen uradalomban a' fokott pompával bé iktattatott, és ámbar maga személyesen jelen nem volt is, de a' fokott fényes vendégségben 's vigafságban semmi fogyatkozás nem esett. A' köz nép is éppen akkor lévén az elsőzések által a' széna takarástól el tiltva elég időt vett magának arra, hogy magát kívül belől le áztassa, mert az egészlen sült ökor mellé tsatornán kellett folyni a' bornak is, hogy annál jobban segítessék a' concoctio. — Azután negyed nappal kezdődött a' Regéczi vár alatt is azon uradalomra nézve a' Statutio, melly ha olly népes nem volt is mint a' Pataki, de még rendesebnek mondatik a' Patakinál; tagadhatatlan, hogy a' szép zöld erdők kebelében a' természetnek kedvelt fiaai és leányi közelebről találhatták gyönyörüségeket mint itt.

Hogy a' tífztelt Herczeg a' közjónak hiv barátja és elősegélője leszen, a' felől nem ok nélkül nyújt kedvező reménységet avagy tsak azon tselekedete által, hogy a' melly engedelmet a' Fels. Király ezen Uradalomnak általadása előtt kevéssel adni méltóztatott a' Pataki Ref Collégiumnak, (melly szerént mostani újj és 40 ölni hosszúságú épületét egészlen a' Kováts útza töltéséhez, és így valami 10 öllel killyebb tehette a' régi kerítésnél, és minden Professori házak, a' mellyek eddig szabadak nem voltak is, parochialis szabadtságra emeltettek) újra, szórúlszóra önként meg erősítette, és még többek felől is kegyes ajánlást tenni méltóztatott.

Egész solennitassal teltek el az ide való Ref. Collegiumban a' fokott exameni napok is e' folyó hólnapnak 10 — 15-ik napjain Méltos. Kir. Tanácsos

Vay József fő Curator Urnak személyes előülése alatt, mind két rendű számos Patronusoknak és Szülőknek jelenlétében. — Nevezetessé lett egyebek közt mostani examenünk az által is, hogy az egy-néhány esztendőktől fogva sok változások alá vette-tett Theologica Facultásnak két új Professora, ugy-mint Tiszt. Patay János Ur, mint Dogmatica és Exegetica Theológiának 's Ekklesiái Historiának, és helybéli Predikátor Tiszt. Láczy József Ur, mint Moralis és Pastorális Theologianak rendes Professora most adattak tanítványaik által első és tellyes helybe hagyással fogadott speciment. És nem is volna már Collegiumunknak a' rendes Tanítókra nézve semmi hijsa, ha néhai Nitsch Károly Daniel Urat, a' múlt Május 28-ikán tollunk el nem ragadta volna a' halál, a' kiben a' Hazai Litteratura egy nem utólsó rangú igazi tudós mivelőjét vesztette el, Ba' Collegiumban pedig a' Deák és Német Literaturának Professori széke ürüle meg, melyet rendszerént Aug. Confession lévő tudós személlyei szokott a' Melt. Curatoratus bé tölteni.

Spanyol Ország.

Vittoriából Biskajának fő városából ekként irnak Jul. 13-ik napján: „A' mi új Királyunk, ugy-mond, I. József Napoleon tegnap számos ágyu durosok, harangzugások, és az itt fekvő katonaságnak paradirozása közt bé jött hozzánk. Estére szép tüzi játék volt. Ma jókor reggel fel költ a' Király, és minekutánna minsterjeivel együtt egynéhány óráig munkálkodott volna, sz. misét halgatott, annak végződése után audientziát adott. — Tegnap

következendő Kir. Hirdetmény tétetett itt közönségesse:

„Spanyolok! A' midőn annak a' Nemzetnek határára bé léptem volna, mellynek kórmányát az Isteni bölts Gondviseles reám bizta: el végzettem magamban; hogy eleibe fogom gondolataimat terjeszteni. Az én Királyi székre leendő bé ülésimmel avval biztatom magamat, hogy számos nemes indulatú személyekre fogok olyakra találni, a' kik az én Spanyol Ország régi ditsőségeinek vissza szerzésére izánt igyekezetemet tellyes tehetségek fzerént fogják elősegelleni. — Az a' Constitutio, a' melyre esküdni fogtok, bizonyossokká tefznek titeket a' mi szent vallásunknak gyakorlásáról, polgári és politica szabadságtokról; nemzeti képviselőket állit fel, a' ti Corteseteket jobrendbe hozva vissza állitja, és olly Tanátsot állit fel, melly a' ti személybeli szabadságtokért a' kezeiséget magára vállalja, a' Királyi székre a' kétséges ki menetelű környül állások közt gyámola's istápjá leszen, és a' mellynél a' Status eránt való érdemek mindenkor meg jutalmaztatást kereshetnek és várhatnak. A' törvénytévő székek mindenkor szabadon, és mástól nem függőleg hozhatnak szententziát. Egyedül az érdemek és virtusok lesznek ennekutánna azok az eszkö-zök, a' mellyek által a' közönséges hivatalokra jutni lehet.“

„Ha kivanságomban meg nem tsalatkozom, a' ti földmiveléstek és kereskedéstek minden eddig való nyomorgattatás alól fel szabadittatván virágozni fognak. — Mivel a' törvények fzerént fogok uralkodni, én leszek az első, a' ki azokat méltó tekintetbe tartom. Tellyes bizodalommal állok fel között-

tetek, és olly betses férfiak közt, a' kik semmit el nem halgatnak abból, a' mi tinétek hasznokra szolgálhat. — A' vak indulatok, hazug hírek, a' száraz Európa köz ellenségének titkos fortélyai, a' ki Spanyol Országtól a' ti Coloniaitokat el szakasztani igyekszik, némellyeket közzületek a' leg otsmányabb lüggetlenségbe cjtették. — Ezeknek szemlelésen a' szívem vérzik, de akar melly nagy légyen is ez a' gonofz, egy szempillantatba meg szünhetik — Spanyolok! tsatoljátok magatokat öszve, fogjátok körül az én Kir. széket. Tselekedjétek, hogy a' belső háborgások azt az időt töllem el ne lopják, a' mellyet én a' ti boldogságtoknak eszközlésére fordítani akarok. Olly jó gondolattal vagyok felöletek, hogy ti mindent el fogtok követni az én leg főbb kivanságomnak eszközlésére. —

Jó se f Napoleon. “

A' Spanyol Orzági insurgensek deputatusokat küldvén magok közzül Londonba, magoknak segedelmet kértek. Ez okon küldettek 8000 főből álló hadi nép, és sok hadi eszközök a' Spanyol Orzági partokhoz, nevezetessen a' Kadikfi kikötőhely eleibe, Admiral Sidney Smidt vezérlése alatt, de a' ki első próbatételekor szerentsétlen volt, a' mennyiben sem a' szárazra ki nem szállhatott, sem a' magával vitt hadi eszközöket által nem adhatta a' Spanyol insurgenseknek. Ezeknek fő vezérjek herczeg Santa-Croce lenni mondatik. A' Spanyol Insurgenseknek deputatusaival való conferentiára a' Bécsben volt, de már innen vissza ment Adair úr volt ki rendeltetve; a' Londonban volt Spanyol hadi foglyok mind haza bortsátattak. Arthur Wellesley Admiralis, nem Amerikába, hanem Spa-

nyol Országba küldetett. Az antiministerialis újság levelek előre is azt hirdetik, hogy Angliának minden próba tételei haszontalanok fognak lenni, és sok pénzbe 's emberbe kerülnek.

A' múlt posta napon félbe maradt Spanyol Országai Constitutio tzikelyeinek folytatása és végezete. 117) Hogyha valamely öfzve esküvésnek lételéről bizonyosan tudósítatik a' Kormányfzék, az el vádoztatknak el forgattatásokra parantsolatot adhat a' Policia minister. — 118) Minden testamentumok, majoratusok, és substitutiók, a' mellyek olly jófzágokon vannak, mellyeknek esztendei jövedelme 5000 kemény piasterre nem megyen, el töröltetnek. Az illy jófzágoknak mostani birtokosai, azoknak birtokában tovább is meg maradnak. — 119) Minden olly jófzágoknak birtokosai, a' mellyek testamentumok, majoratusok, és substitutiók alá vettettek vannak, és a' mellyeknek esztendei jövedelme 5000 piasternél többre megyen, ha a' birtokosoknak tettik, azoknak teher alól való felszabadittatásokat kívánhattyak, és a' Király azt meg engedheti. — 120) Ez, és a' két következendő tzikelyek ugyan azon tárgyakról szóllanak. — 123) A' nemességnek minden most fenn álló rendjei és gradusai tovább is fenn áthatnak; úgy mindazáltal, hogy azok annál fogva a' köz tereh viselés alól fel nem szabadittanak, és sem a' polgári, sem az egyházi hivataloknak, sem pedig a' hadi és hajóseregeknél való tífztségeknél eléresekre meg nem kívántatnak. Egyedül az érdem és talentomok nyitnak utat azoknak eléresekre. — 124) Senki sem viselhet sem polgári, sem egyházi hivatakt a' született Spanyolokon és in-

digenákon kívül. — 125) A' különbkülömbféle vitézi Rendeknek jószágait, mellyeket a' Hazának tett hasznos szolgálatokért nyertek, el venni nem lehet. — 126) A' jelenvaló constitutionalis rendelkezéseket, királyi decretumok és parantsolatok által lassan lassan elfközölni kell, és akként intézni, hogy 1803-ik esztendőnek 1-ső Januariusáig mind folyamlatba tétetödjenek. — 127) A' könyvnyomtató mőhelyeknek szabadsága is, a' jelenvaló constitutionalis rendelkezések felállítasok után két esztendővel, a' fellyebb előhozott mód szerezént, állittatasék fel. A' nyomtatásban való szabadságnak organisiójára törvényt fognak a' Cortesek hozni. — 128) A' Corteseknek első gyűllésekben, mellynek 1820-ik esztendőben leszen helye, a' jelenvaló constitutionalis rendelkezéseket, ha a' Király kivánni fogja, meg lehet változtatni, jobbitani, meg vizgalni, és azokra nézve tanátskozni." University Library Cluj

Frantzia Birodalom.

Allig telik el egy nap, mellyenn Frantzia Országának egyik valamellyik környékéről a' pufztító jég esséről szomorú tudósításokat ne venne a' belső dolgokra ügyelő Ministerium és Kormányfőék. Az Ornei esztályban Julius 1-ső napján 13 helységet egészen el pufztított, és sok ezer familiát a' leg szomorúbb állapotba ejtett az. Az avval együtt járni szokott szörnyű szélvész a' házaknak hajatjait le szaggatta, sőt sok házakat egészen öfzverontott, 's szellyel tépett. — Sok olly jég darabokra találtak, mellyek nyóltz font nehézségűek voltak. A' jégelső után egy egész óráig, és olly nagy mértékben esett az első hogy egészen bé borította a'

mezőket. Hasonló szerentsétlenség történt Nimes környéken alsó Langvedociában, a' hol 40 helységeknek mezeit és szőlő hegyeit pusztította el a' jég eső. —

A' Burgundiai tartományában, a' mint a' leg újabb külföldi újság levelekből olvassuk, a' múlt Julius 2-ik napján. több helységekben, a' mellyekben a' leg nemesebb Burgundiai bor szokott teremni, a' felette való zápor és jég eső egészen öfzve paskolta a' szőlő termő hegyeket. A' következett napon hasonló isteni tsápás nemtsak azokat, hanem több helységeknek is érdeklött, 's tsak nem végképen el pusztított, melly helységeknek 40-re tétetik a' száma. Az az által okoztatott kárt lehetetlen meg betsülni. A' szőlős gazdak, ha mind nehezen esnék is, de még is el fzenvednék az ideí károk, de hogy annyira öfzve törték a' szőlő tökéket, hogy azoknak sok esztendőig semmi hasznat nem vehetik, azon éjjel nappal keseregnek.

A' Rénus környékéről sok bort visznek Spanyol Országba a' Frantzia katonaság számára, egésesebb lévén az annak a' Spanyol Orzági igen szefzes boroknál.

Úgy hallatik, hogy a' hires Orvos Döctor Gall Párisban meg halálozott volna, de még eddig semmi bizonyos hirt nem vettünk e' tárgyról. Midőn nem igen régen a' Párisi bolondok házat ez az Orvos meg látogatta volna, egy örült ember, kinek sem beszédjében, sem keponyájában azon nyavalyának semmi jelét nem találvan azt néki meg mondotta; mellyre az örült vagy elmejében meg háborodott ember így felelt: Ne tsudálkozzék azon az Ur, hogy az én fejemen, melly most a' vállaim közt ül,

az örültségnek semmi jeleit nem találhatja. Ez egy idegen embernek a' feje, mellyet azért tettek a' vállaim közzé, mivel az igaz fejemet a' revolutió idején a' guillotinával el üttették.

Hadi Történetek Környülállások és Készületek Északi Európában.

A' 2-ik Juliusi Pétersburgi udvari Tudósításokból azt olvassuk, hogy a' múlt Junius 19-dik napján, estéli hat óraker, Finnlandiának fő városa Abo mellett a' Finnlandi tenger kébelében, egy Svéciai kis hajósereg olly nagy sebességgel jelent meg, hogy az ott vigyázaton volt Kozákok allig futhattak el, 's allig tudósithatták arról az Abói Commendánst. A' Svéciai hajokról a' szárazra kifzállott katonaság 70 lovas és 1000 gyalog gárdistából, hat három fontos ágyúból, 3000 forma ruhás Stokholmi katonaságból, és 3000 Aland szigeti leg jobb stutzosokból állottak, 20 ágyuzó - és számos más féle hajókon vitettek oda, és kemény parantsolatot vettek az eránt, hogy akármennyibe kerüljön, Abo városát vissza venni igyekezzenek.

Erről bizonyos tudósítást vévén Orosz Generál Baggehufwudt a' vezérlése alatt volt kisebb számú Orosz katonaságot akkent osztotta fel, hogy sohol sem dolgozhatott az ellenség házonnal, sohol sem nyomúlhatott előre. Azt a' faluhelységet, mellynek háta megett a' Svékusok magokat meg fézkezték, az Oroszok meg gyújtották, 's minden reájok való tamadást házontalanná tettek. A' velek való tsatazás 18 óráig tartott, mellyben, a' Pétersburgi tudósítás fzerént, az Oroszok közzül 300, a' Svékusok közzül pedig 1000 hüllott el és esett sebbe; az

utólsóbbak közt több tilztek, és egy Generális is volt.

Ezen dolognak efzközlésere olly időpontot választottak a' Svékusok, mellyben A b ó városában országos vásár tartatni, 's oda a' szomszéd helységekből egynéhány ezer ember szokott menni; de az ott lévő Orofz Vezér eleve való gondviselésből a' sokadalom tartását későbbre halasztotta, 's annál fogva az ellenség szándékát meg akadályoztatta. Ugy vélekedtek a' Svékusok, hogy ha ők akkorra ki szállhatnak, az oda gyülekezett nép nékiek segítségére letzen, és öfzve kaptsolt erővel fognak velek együtt az Orofzokra támadni. — Ebben a' 18 óráig tartott vakmerő tsatában vitézi batországoknak és meg különböztetett vitézségeknak újabb probáját adták az Orofz seregek. A' nállok sokkal számosabb ellenséggel való szembezállásra való tűz benne olly nagy mértékben volt, hogy azok a' regimentek, mellyek a' tsata hallására a' szomszéd helységekből oda futottak, meg sem pihentek, hanem egyenesen a' tsata piacra menvén szembe szállottak az ellenséggel. Az Abói lakosok is szépen viselték magokat annyiban, hogy szekerekkel és kotsikkal mentek a' tsata piatzra a' sebbe esteknek onnan való elvitelre. Egy Svéciai hajót minden azon vólt emberrel együtt öfzve törték 's a' vízbe süllesztették az Orofz ágyú golyóbisok.

Koppenhágából Julius 12-ik napján. Az Angliai hajóereg és ármadia, a' Gothenburgi bizonyos tudósítások szerént, vagy egyenesen Angliába, vagy valamelly titkos expeditióba mentek, talán Spanyol Országba, vagy annak Amérikai Coloniai ellen, a' helyett, hogy Svécia Országot hatal-

mas ellensége ellen tovább is segítették volna. A' Norvégia Országban commandirozó Dánus Vezér herczeg Krestely August azt írta VI. Fridrik Dániai Királynak, hogy Norvegiának azon részéből, a' mellybe a' Svékusok bérontottak, egészen úgy ki takarodtak, hogy egyetlen egy sem találtatik ott többé. Az a' Svéciai corpus, melly onnan utólszor ki ment, hat, vagy hét ezer főből állott.

A' Norvégiában való kenyérfűkének el hártása végett, sok Izlandiai fa-mohot gyűjtetett össze az uralkodó Kormányfűk, mellyből lisztet, 's ebből kenyeret süttet a' szegényebb sorsú lakosoknak számokra. Tsontból is jó tápláló lisztet lehet készíteni. — Az a' hír, melly a' Saumarez Anglus Admirális Gothenburghan történt haláláról minap támadt vala, meg nem valóságosodott. — Anglus Admiral Hood Sámuel a' Bálticum tengerben ólalkodik, de semmi fontos dologhoz nem kezdett még eddig. Azokat a' Dánia Orzági hajós legényeket, a' kiket ekkörig rabságra hajthattak, sokféle igiretekkel Anglus szolgálat vételre kívánnyák tsábitani, de ők uralkodó Fejedelmekhez és hazájokhoz hivek lévén, magokat el tántorittatni nem engedik.

Tudományt tárgyazó Tudósítás.

A' Papai Reform. Collégiumnak egyik igen érdemes tagja Theologiai Profefsor Titt. Tóth Ferencz Ur maga fáradhatatlan munkáságának ismét egy köz hasznú gyümölytsével szerentsésítette a' Mág. Publicumot, mellyért a' leg későbbi maradékok is háladatofsággal fognak rólla emlékezni. Erről a' munkájáról egy Aug. Conf. lévő tudós Predikátor és Senior Ur következendöképpen emlékezik:

„Ki jött, úgymond, T. T. Tóth Ferencz Pápai Professor Ur tolla alól ezen igen várt szép munkája is: A' Helvétziai Vallástételt tartó túl a' Dunai Fő Tiszteletü Superintendenciában élt Superintendensek, vagy Reformatus Püspökök élete a' jelenvaló időkig le hozva. Irta 's ki adta Toth Ferencz Reformatusok Pápi Collegiumában Theológiát, és az azzal öfzve kötött Papi Tudományokat tanító Professor. Györben Özvegy Streibig Józsefné betűivel, 1808 ezftend.

Mind öfzve 18 Püspökök rajzoltatnak le ezen munkában, ugymint 1) Hufzár Gál. 2) Beithe István. 3) Szegedi Gergely. 4) Pathai István. 5) Kanisai Pálfi János. 6) Tzeglédi Pál. 7) Gál Imre. 8) Szeli György. 9) Gál István. 10) Sellei István. 11) Csúzi Cseh Jakab. 12) Eöfsonzti Farkas János. 13) Hodosi Sámuel. 14) Major Kotsi István. 15) Torkos Jakab. 16) Halász József. 17) Kármán József. 18) Ifjab Torkos Jakab életek.

A' munka végén kéri a' Tiszt. Szerző minden E. Olvasóit, hogy ha valami Ekklesiái historiát illető olyas levelek vagy jegyzések hevernek nállok kéz írásban, mellyek még nyomtatásban nintsenek: méltóztatásnak azokat, akár pénzert in originali, akár vidimált párban jó akaratból, 's a' Közjó előmozdítása tzéljából vele közleni, hogy azokat a' Protestans Ekklesiái Archivum nevü gyűjteményébe tehesse. Mivel pedig a' több Superintendenciabeli Püspököknek életeket is izándékozik meg írni; ez eránt is olly reménységben vagyom, hogy Erd. Olvasói, a' mibe lehet. segíteni méltóztatnak.

Ezen hafznos munkaján kívül, egy kiisebietskét is adott ki, mellyben Pápai Ref. Ekklesiának historiáját rajzollya le rövideden. D. D. S.